

Skole for alle!

Nå skal vi reise til Amazonas-jungelen i et land som heter Peru.

Peru ligger langt vekk fra Norge, i det vi kaller Sør-Amerika.

Dette er flagget til Peru.

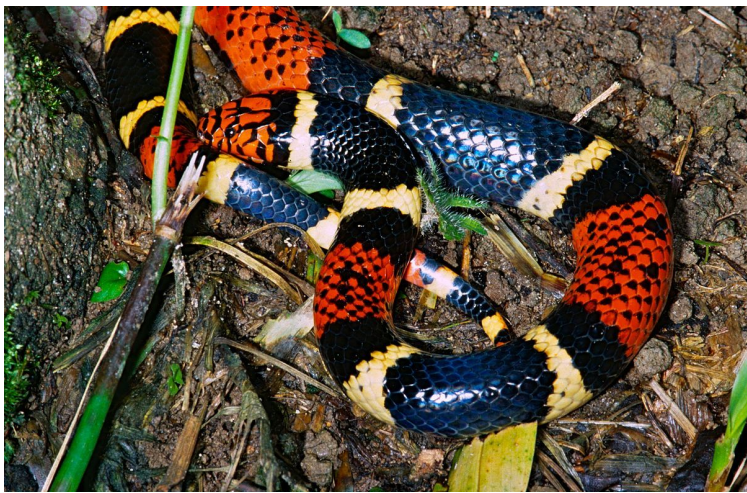
For å komme til Peru må man fly. Det tar en hel dag og nesten en hel natt.
Her flyr vi over Amazonaselven.

I Amazonas er det varmt og klamt.

Her lever mange spennende planter og dyr.

- Hva vet dere om Amazonas-jungelen?
- Hvilke dyr tror dere lever her?

Her lever slanger,
edderkopper,
jaguarer og
krokodiller.

... og rosa delfiner og dovendyr.

Vi skal bli kjent med kichwafolket som bor i Amazonas.

De er urfolk.
Det betyr at de tilhører det folket som var i et land først.

Slik som samene i Norge.

Kichwafolket har sine egne drakter.
Guttene på bildet har tatt på seg drakten sin.

Den blir brukt når de skal pynte seg på spesielle dager.

- Hvordan ser drakten ut?
- Hva tror dere guttene føler?
- Hvilke instrumenter holder guttene i hånda?
- Finnes det noen drakter i Norge som blir brukt på spesielle dager?

Kichwafolket har også sine egne skikker, ritualer og tradisjoner.

For eksempel har de en type musikk de pleier å spille, og ulike danser som er typisk for kichwafolket.

- Hvilke instrumenter ser du på bildet?
- Hvilke klær har kichwaguttene på seg?

Kichwafolket har også sitt eget språk. Det kalles kichwaspråket.

De fleste som ikke er urfolk i Peru snakker spansk. Presidenten og de som styrer landet snakker også spansk.

Spansk og kichwa er helt ulike språk.

En person som snakker kichwa, og en som snakker spansk kan ikke forstå hverandre.

Mange kichwafolk bor i landsbyer som den på bildet under.

- Forklar hvordan husene ser ut:
 - Hvordan ser taket ut?
 - Hvordan ser veggene ut?
 - Hva med vindu og dører?
- Hvorfor tror dere husene er bygd på påler (pinner) opp fra bakken?
- Hva tror dere området under huset brukes til?

Husene er bygget på påler for å beskyttes mot oversvømmelse i regntiden. Når det tørt under huset bor dyrene der.

Andrey og søsteren Charin bor i et slikt hus, i en slik landsby, som vi nettopp så bilde av.

De er kichwafolk.

De to bor sammen med mor og far,
og en hund.

Begge foreldrene jobber som
lærere.

Familien lever i fattigdom.

- Hva vil det si å leve i
fattigdom?
- Når er man egentlig fattig?

Å leve i fattigdom kan bety at man ikke har nok av det man trenger i livet, slik som mat, klær, penger.

I huset til Andrey sover foreldrene på kjøkkengulvet under en myggnetting. Den beskytter dem mot myggstikk. Myggen i Amazonas kan nemlig gi dem sykdommer slik som malaria, denguefeber og zikavirus.

- Hva ser dere på bildet?
- Hva tror dere Andrey sitter på? Og hva brukes det til?

Andrey er på kjøkkenet. Når familien skal lage mat tenner de et bål under den sorte risten, og setter grytene oppå.

Familien har ikke kjøleskap, derfor tørker de ofte maten sin for å få den til å vare lenger. Her tørker de fisk i solen utenfor huset.

Familien har ingen bil.

Det finnes faktisk ingen veier i landsbyen.

Når de skal et sted bruker de båten sin.

Den er skåret ut av tre, og har en liten motor.

Slike båter er veldig vanlige i Amazonas, og kalles “peke peke”.

Hva tror dere skjer i disse bildene?

Elven er veldig viktig for Andrey og familien.
De bruker den til å leke, vaske seg selv, klærne og grytene sine.

Elven brukes også til å fiske.
Andrey og familien spiser ofte fisk.

Når man fisker setter man enten
garn, eller bruker et spyd som man
kaster på fisken.

Elven brukes også til drikkevann.

Men, elven er ofte skitten.
Det gjør at mange barn får
bakterier i magen og blir syke når
de drikker og bader i vannet.

En annen ting som er med på å gjøre drikkevannet skittent er oljesøl.

Mange mennesker fra de store byene, og andre land, kommer til Amazonas for å få tak i oljen der. Selv om den egentlig ikke er deres. Olje er verdt mye penger.

Derfor starter de å pumpe olje opp fra bakken, selv om urfolkets sier “stopp” til dem. De vil tjene seg rike, og ofte søler de olje i elven. Det gjør at fiskene dør, og vannet blir for skittent til å drikke og bade i for urfolkets.

Mange ganger drar menneskene som sølte olje tilbake til byene uten å rydde skikkelig opp etter seg.

Photo credit:
El Comercio / Alessandro Currarino

- Hva ser dere på bildene?
- Hva synes dere om at mennesker som ikke bor i Amazonas kommer dit for å ta oljen, og tjene penger på den?

Hvordan tror dere det er å være syk i Amazonas?

Det er vanskelig for Andrey og foreldrene når han blir syk. Den nærmeste legen er i en annen landsby.

På bildet ser vi det legesenteret som er nærmest Andrey.

Det er bare åpent av og til, og det kan være vanskelig å få tak i medisin.

Andrey går i barnehagen, og søsteren Charin går i 2.klasse.

Skolen i Amazonas er ganske dårlig. Mange kichwabarn går på skolen uten å lære særlig mye.

Mange steder snakker læreren spansk. Det gjør at kichwabarna ikke forstår hva læreren sier.

Også skolebøkene er på spansk.

Hvordan hadde det vært å gå i barnehage eller på skole og ikke forstå hva de voksne sa?

Mange av skolene har veldig gammelt utstyr, og mangler bøker, ark og blyanter.

På bildet er et av klasserommene i landsbyen til Andrey og Charin.

Kan du forklare hva du ser på bildet?
Hvordan ser klasserommet ut?

Hei Verden jobber for at kichwabarna skal få gå på en god skole. De skal få skolebøker, og en lærer som snakker deres språk.

Da kan de lære seg å lese, skrive og regne.

Og når de er ferdige på skolen kan de få seg en jobb og tjene penger til mat, bensin til båten, medisiner, et bedre hus og alt det andre de måtte trenge.

Å la barn få gå på en god skole er den beste måten å få dem ut av et liv i fattigdom.

Dette arbeider Hei Verden med i fem ulike landsbyer i Amazonas.

Tusen takk for at dere gjør en innsats for at kichwabarna i Amazonas skal få gå på en god skole. Det betyr veldig mye for dem, gir dem muligheten til en bedre framtid.